

Augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas laboratorija

Anda Rūtenberga-Āva LLU Lauksaimniecības fakultāte

LLU LF Augu šķirņu SĪN laboratorija bez pamatdarbības 2017. g. turpināja īstenot ZM finansēto zinātnisko projektu „Graudaugu un rapša šķirņu izturības izvērtējums pret slimībām Latvijas agroklimatiskajos apstākļos, novērtējot šķirņu saimnieciskās īpašības (vada G. Bimšteine). Piešķirtais finansējums tikai daļēji sedz visas projekta izmaksas. Izmēģinājumu vietās slimību novērtēšanu visas sezonas laikā veica A. Rūtenberga-Āva un A. Švarta. Ar iegūtajiem rezultātiem papildināsies kopējā informācija pasūtītājiem un rezultāti tiek ņemti vērā, izvērtējot šķirņu iekļaušanu katalogā. 2017. gada ziemā NAŠP oficiāli apstiprināja jaunās standartšķirnes augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanai. Ziemas kviešiem tās ir četras, vasaras kviešiem – trīs, vasaras miežiem – arī trīs. Oficiāli apstiprināja CL grupu vasaras rapsim ar savu standartšķirni, bet ziemas rapša hibrīdiem turpmāk būs divi standarti. Kartupeļiem katrai agrinuma grupai arī paredzēti divi standarti. Šādu izmaiņu un uzlabojumu ieviešanai bija nepieciešams sadarboties ar ZM atbildīgajiem departamentiem, VAAD un arī attiecīgo kultūraugu grupu ekspertiem.

Augu šķirņu SĪN izmēģinājumus izmanto arī LF studenti, veicot pētījumus bakalaura darbu izstrādei, tādējādi LF ietaupa citus līdzekļus.

Aizvadītais 2017. gads bija ļoti nozīmīgs starptautiskā jomā, jo 3.–5. jūlijā Jelgavā norisinājās 11. ES Augu šķirņu SĪN ekspertu seminārs. Starptautiskā semināra organizētāja bija LLU LF Augu šķirņu SĪN laboratorija, tās vadītāja Anda Rūtenberga-Āva. Seminārā kopumā piedalījās 40 dalībnieki no 16 valstīm. Semināra darba kārtība bija visai saspringta, jo bija pārrunājami daudzi svarīgi jautājumi. Darba kārtībā bija arī katras dalībvalsts īss ziņojums par jaunākajām norisēm vai izmaiņām attiecīgajā institūcijā, kas veic Augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanu. Atskaites par savām pārstāvētajām institūcijām sniedza – Austrija (AGES); Beļģija (ILVO); Horvātija (CCAFRA-Institute for Seed and Seedlings); Čehija (UKZUZ, National Plant Variety Office); Igaunija (Agricultural Research Centre, Viljandi Variety Testing Centre); Francija (GEVES); Vācija (Bundessortenamt); Ungārija (NEBIH, Variety Testing), Itālija (CREA-DC as seed center of CREA); Lietuva (VATZUM), Nīderlande (Naktuinbouw); Polija (COBOUR), Slovākija (UKSUP), Slovēnija (Agricultural Institute of Slovenia); Šveice (Agroscope); Dānija (Tystofte Foundation) un Latvija (LLU LF Augu šķirņu SĪN laboratorija).

Jaunajai sezonai pēc starptautiskā semināra ir daudz dažādu ieceru, kas iespēju robežās jāievieš dzīvē. Tā kā atliek vien cītīgi darboties, paplašināt un popularizēt Augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanu Latvijā.